

Na temelju članka 49. Statuta Općine Stankovci (Službeni glasnik Općine Stankovci br. 1/18, 1/21), u cilju promjena odnosa prema korupciji iskazivanjem spremnosti za njeno suzbijanje i to stvaranjem formalnih i normativnih pretpostavki za sustavni pristup, u skladu s mogućnostima i mehanizmima sa kojima Općina Stankovci raspolaže, a temeljem nacionalne antikorupcijske politike, općinski načelnik Željko Perica donosi

ANTIKORUPCIJSKI AKCIJSKI PLAN SUZBIJANJA KORUPCIJE

I. UVOD

Općina Stankovci (u daljnjem tekstu: Općina) je prepoznala potrebu i odgovornost za suzbijanje korupcije i time pokazuje zrelost za prihvaćanje demokratskih vrijednosti, modernizaciju, poštene uvjete utakmice u gospodarstvu i zaštitu prava i sloboda građana.

Polazne pretpostavke za antikorupcijsku politiku su općeprihvaćene ocjene:

- Da je korupcija štetna društvena pojava koja narušava temeljne društvene vrijednosti. Ona je povijesni, psihološki, sociološki, gospodarski, politički i pravni fenomen. U najširem smislu korupcija je svaka zlouporaba javnih ovlasti radi ostvarenja privatnih interesa. U užem smislu, ona se može definirati kao svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše moral i pravne norme, te potvrđuju temelji vladavine prava.
- Da se korupcija pojavljuje u gotovo svim područjima života i djelovanja, prisutna je u javnim institucijama, privatnom sektoru, u politici, gospodarstvu i medijima. Među najvažnijim posljedicama korupcije je gubitak povjerenja u bilo koju vlast i njene institucije i na bilo kojoj razini, te neravnopravnost i nejednakost građana u svakodnevnom životu.
- Da suzbijanje korupcije predstavlja općedruštveni cilj, kako na globalnom, tako i na nacionalnom nivou, u kojemu Općina prepoznaje svoje pravce u njenom suzbijanju.
- Da se na ovaj način uključujemo u suvremene trendove suzbijanja korupcije, koji se sve više okreću prevenciji, na način da se prepoznaju rizici nastanka korupcije te izgradnjom institucija, usvajanjem zakona i osvješćivanjem građana i medija nastoji spriječiti korupciju prije nego do nje dođe.
- Da je nacionalna antikorupcijska politika snažna, sadržana u Strategiji suzbijanja korupcije, koju je usvojio Hrvatski sabor te predstavlja pravni okvir i orijentaciju za poduzimanje aktivnosti u suzbijanju korupcije u Općini.

II. VRSTE KORUPCIJE I NJENE POSLJEDICE

Zbog informiranosti javnosti i zaposlenika, a u cilju razumijevanja problematike, navode se vrste korupcije i njene posljedice prema općeprihvaćenim tumačenjima i definicijama.

Vrste korupcije

Ovisno o razini ovlasti u odlučivanju mogu se javiti dvije vrste korupcija:

- Politička, koja se može javiti među državnim dužnosnicima i političarima koji imaju političku moć,
- Administrativna ili birokratska, koja se može pojaviti kod zaposlenika nadležnih za provedbu odluka i propisa, te onih koji rade sa korisnicima.

Oblici korupcije

Najčešći oblici korupcije su:

- **Podmićivanje** – obećanjem ponuda ili odgovornoj osobi Općine direktno ili preko druge osobe, a može podrazumijevati novac, povjerljivu informaciju, darove i druge oblike,
- **Pronevjera** – krađa sredstava od strane osoba kojima su povjerene ovlasti i kontrola nad tim sredstvima,
- **Sukob interesa** – situacija u kojoj su privatni interesi zaposlenika u suprotnosti sa javnim interesom, ili privatni interes utječe, ili može utjecati na nepristranost odgovornih osoba u obavljanju poslova,
- **Pristranost** – dodjeljivanje poslova ili beneficija određenim pojedincima bez obzira na stručnost i sposobnost, ukoliko je riječ o članovima obitelji onda se naziva nepotizam,
- **Iznuđivanje** – nezakonito i namjerno dobivanje neke prednosti, materijalne ili nematerijalne od druge osobe ili subjekta, tako da joj se nameće nezakonit pristanak u obliku prijetnji ili zastrašivanja da bi ju se prisililo da pruži određene beneficije. Ova prisila može sadržavati fizičku prisilu, nasilje ili prepreku, a može čak uključivati i opasnost da treća strana bude ugrožena.
- **Nepotizam** – pojam koji označava ponašanje pojedinaca, najčešće nositelja političke, ekonomske, vojne ili neke druge moći i utjecaja kojim, zbog svog povlaštenog položaja osigurava beneficije i druge pogodnosti članovima svoje obitelji, rođacima ili bliskim osobama.

Posljedice korupcije

Posljedice korupcije su:

- **Političke** – uništava se osnovni odnos povjerenja između političara i građana, narušava se kredibilitet demokratskih institucija,
- **Gospodarske** – korupcija sprječava sigurno i racionalno investiranje, pošteno gospodarsko tržište, dovodi do rasipanja proračunskog novca,
- **Socijalne** – korupcija povećava siromaštvo, najviše pogađa najslabije i nezaštićene, povećava nejednakost građana, pridonosi općem osjećaju nesigurnosti i nezadovoljstva.

Mjerenje korupcije

Korupciju realno nije moguće izmjeriti obzirom da nitko u svijetu ne zna koliki je društveni trošak korupcije koji se danas sve više očituje u općem nezadovoljstvu građana. Najveća šteta korupcije je u tome što ona iskrivljuje prioritete u političkom i gospodarskom odlučivanju i pogubno šteti javnoj odgovornosti i društvenom moralu.

Najpoznatije mjere korupcije vrše:

- Transparency International – prema indeksu percepcije korupcije,
- Svjetska banka – prema indeksu kontrole korupcije

III. TEMELJNI CILJEVI ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Temeljni ciljevi donošenja Antikorupcijskog Akcijskog plana su:

- Afirmacija nulte stope tolerancije na korupciju, odnosno reagiranje svih tijela pojedinaca na bilo koji oblik pojave korupcije, bez obzira na njezin značaj i obim,
- Edukacija u svrhu prepoznavanja javnih oblika korupcije,
- Podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije,
- Senzibiliziranje javnosti za problem korupcije,
- Vraćanje povjerenja građana u institucije lokalne vlasti kroz povećanje transparentnosti i odgovornosti u radu i prema javnosti,
- Sankcioniranje korumpiranih osoba,
- Nesmetan razvoj gospodarstva i poduzetništva,
- Stvaranje preduvjeta za sprečavanje korupcije na razini Općine i Županije,
- Suradnja s nadležnim tijelima i ustanovama, organizacijama civilnog društva, medijima i crkvom,

- Aktiviranje građana u suzbijanju korupcije.

IV. PRIORITETNA PODRUČJA ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Prioritetna područja u borbi protiv korupcije su:

1. Obavljanje poslova i dužnosti dužnosnika Općine, službenika Jedinственog upravnog odjela Općine kao i člana Općinskog vijeća, kao i od njih imenovanih povjerenstva i radnih tijela,
2. Sukob interesa u obnašanju poslova i dužnosti,
3. Kodeks ponašanja zaposlenika,
4. Financiranje političkih stranaka,
5. Ostvarivanje prava na pristup informacijama,
6. Javna nabava roba, radova i usluga,
7. Korištenje financijskih sredstava,
8. Gospodarstvo,
9. Javna svijest o štetnosti korupcije,

V. MJERE, ROKOVI I NOSITELJI PROVEDBE ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Ovim Antikorupcijskim Akcijskim planom utvrđuju se mjere i rokovi te nositelji provedbe za područja iz točke IV.

1. OBNAŠANJE DUŽNOSTI NOSITELJA POLITIČKE DUŽNOSTI

Obnašanje dužnosti nositelja političke dužnosti u Općini – općinski načelnik, članovi općinskog vijeća i radnih tijela.

- Donošenje Kodeksa ponašanja nositelja političkih dužnosti Općine Stankovci

Rok: do konca 2022. godine

Nositelj: općinsko vijeće, Etički odbor i Vijeće časti

Nadzor nad poštivanjem Etičkog kodeksa

Rok: trajno

Nositelj: Etički odbor i Vijeće časti

2. SUKOB INTERESA U OBAVLJANJU POSLOVA I DUŽNOSTI

Sukob interesa predstavlja situaciju u kojoj su privatni interesi odgovornih osoba, zaposlenika Općine i članova Općinskog vijeća u suprotnosti s javnim interesom, ili privatni utječu ili mogu utjecati na nepristranost u obavljanju poslova i dužnosti. U provedbi Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti bitno je jačanje integriteta odgovornosti i transparentnosti u radu Općine i članova tijela.

Mjere:

-Potpisivanje izjave o povjerljivosti i nepristranosti

- Omogućiti dostupnost informacija građanima o tome što se smatra sukobom interesa, na koji način je ovo pitanje uređeno u našim zakonodavstvu, radi podizanja svijesti građana u prepoznavanju različitih oblika neprihvatljivog ponašanja

- Sustavno provoditi edukaciju zaposlenika i svih tijela općine o sprečavanju sukoba interesa, sukladno programu i mjerama utvrđenim u Akcijskom planu Vlade RH

Rok: mjera 1.-trajno; mjera 2. – odmah po donošenju ovog Plana, najmanje jednom godišnje

Ostalo: trajno

Nositelj: Povjerenik za etiku

3. KODEKS PONAŠANJA SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA U OPĆINI

Pravila ponašanja zaposlenika potrebno je urediti posebnim pravilima.

Takav akt sadržavao bi pravila i proceduru dobrog ponašanja zaposlenika prema građanima i međunarodnim odnosima.

Mjera: donošenje Etičkog kodeksa službenika i namještenika i njegova objava na oglasnoj ploči Općine

Rok: do konca 2022. godine.

Nositelj: načelnik i Povjerenik za etiku

- Sustavna edukacija zaposlenika o korupcijskom ponašanju i mehanizmima njihovog suzbijanja i prevencije

- **Nadzor nad poštivanjem Etičkog kodeksa**

Rok: trajno (uključiti u planove edukacije zaposlenih, sudjelovanje na seminarima, radionicama, organiziranje seminara i predavanja i sl.)

Nositelj: načelnik i Etičko povjerenstvo

4. FINANCIRANJE POLITIČKIH STRANAKA

Financiranje političkih stranaka treba biti transparentno, jer nejasno i neprecizno utvrđene obveze u kontroli financiranja političkih stranaka mogu dovesti do pojave korupcije u politici. Zbog toga je transparentnost u financiranju rada političkih stranaka, posebno izbornih kampanja, i to u dijelu donacija, njenog limita i zabrane anonimnih donacija posebno važno pitanje za poduzimanje određenih mjera i na razini Općine.

Mjere:

- U financiranju političkih stranaka dosljedno provoditi Zakon o financiranju političkih stranaka,

- Podržati analizu provedbe Zakona o financiranju političkih stranaka koju je u svojim mjerama predvidjelo nadležno tijelo, u smislu unapređenja sustava financiranja političkih stranaka, s posebnim naglaskom na kontrolu financiranja izbornih kampanja i njegove ukupne transparentnosti koja je nužna u sprečavanju korupcije i informiranje o zaključcima analize.

- Tražiti od nadležnog izbornog povjerenstva da se privremeno i završno izvješće o financiranju kampanje dužnosnika objavi u službenom glasilu, sukladno Zakonu, te preporučiti mu da se izvješća objave i na web stranici.

Rok: trajno

Nositelj: načelnik, zaposlenici JUO Općine i Povjerenik za etiku

5. OSTVARIVANJE PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Zakonom o pravu na pristup informacijama osigurano je i omogućeno ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama. Zakon se zasniva na načelu javnosti i slobodnog pristupa informacijama koje pred Općinu postavlja da sve informacije koje posjeduje, raspolaze i nadzire mora učiniti dostupnim zainteresiranim ovlaštenicima prava na pristup informacijama.

Sustav prava na pristup informacijama unapređuje se i ta pitanja zakonski su sve više precizirana, posebno kada je u pitanju žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva na pristup informacijama.

Mjere:

- Stručno usavršavati zaposlenika koji su zaduženi za davanje informacija građanima na njihov zahtjev, zbog njihove osposobljenosti za primjenu i provedbu zakona i drugih propisa,
- Odrediti službenika za informiranje za provedbu Zakona u skladu sa propisima,
- Suradivati s medijima u cilju permanentne promocije mogućnosti što kvalitetnijeg ostvarivanja prava na pristup informacijama,
- Ažurirati katalog akata koji su dostupni građanima,
- Jasno evidentirati iznimke od općeg pravila na pristup informacijama, kao što su zaštićeni podaci sa oznakom tajnosti, osobni podaci, te o tome upoznati najširu javnost putem medija ili na drugi prilagođen način,
- Predlagati zakonska rješenja u svrhu smanjenja zapreka u ostvarivanju prava na pristup informacijama,
- Poboljšati provedbu prava na pristup informacijama,
- Unaprijediti sustav komunikacija sa građanima u podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama putem elektroničkih komunikacija.

Rok: trajno

Nositelj: načelnik, zaposlenici JUO Općine i Povjerenik za etiku

6. KORIŠTENJE FINACIJSKIH SREDSTAVA

Proračunom Općine se utvrđuju programi, svrha i način korištenja financijskih sredstava, a financijskim izvješćima se izvještava o financijskom stanju Općine.

Mjere:

- Osigurati dostupnost javnosti Proračuna i Financijskih izvješća, koji se pripremaju za Općinsko vijeće, putem objave na internetskoj stranici,
- Obrazloženja Proračuna i Financijskih izvješća trebaju biti razumljiva terminološki te metodološki prilagođena članovima Općinskog vijeća i široj javnosti,
- Objavljivati Nalaze Državne revizije o kontroli financijskog poslovanja Općine,

Rok: sukladno zakonskim rokovima

Nositelj: načelnik, zaposlenici JUO Općine i Povjerenik za etiku

7. JAVNA NABAVA

Javna nabava jedna je od najkritičnijih aktivnosti s obzirom na korupcijske rizike, jer se radi o velikim financijskim vrijednostima. U cilju stvaranja preduvjeta za sprečavanje korupcije u sustavu javne nabave bilo je potrebno ojačati pravni okvir, u smislu da se svi postupci podvrgnu strogim pravilima, a donošenje krovnih Zakona kao što je Zakon o javnoj nabavi, Zakon o koncesijama, Zakon o javno privatnom partnerstvu i niz podzakonskih akata. U cilju jačanja integriteta svih sudionika koji su uključeni u poslove javne nabave osmišljeni su i edukativni i specijalistički programi za službenike koji obavljaju te poslove. I nadalje se radi na unaprjeđenju i transparentnosti uspostavom web portala javnih nabava i sl.

Mjere:

- Uvođenje antikorupcijske klauzule u DON (potpisivanje deklaratorne izjave o integritetu ponuditelja da se neće služiti radnjama koje bi mogle dovesti do korupcije),
- Objavi o predstojećim nabavama,
- Uvidu u razloge eventualnih poništenja ili ukidanja odluka o odabiru ponuditelja, u skladu sa zakonom,
- Unapređivanju razvoja web portala javnih nabava, u cilju transparentnosti u radu Naručitelja, te jačanje povjerenja građana,

- Nastaviti kontinuiranu objavu svih odluka o provedenim postupcima javnih nabava na web stranici Općine,
- Uključivanje osoba koji rade na postupcima javne nabave u programe edukacija o javnoj nabavi i načinu ostvarivanja pravne zaštite u javnoj nabavi,
- Jačanje svijesti o važnosti sprječavanja korupcije u sustavu javne nabave (putem medija i sl.)
- Promicanju ciljeva sustava javne nabave: transparentno provođenje postupak i dodjela ugovora, jednaki tretman svih sudionika javne nabave, poticanje tržišnog natjecanja i održivog gospodarskog rasta, te promicanje modela javno privatnog partnerstva,
- Uvođenje stručne kontrole i kontrolnih mehanizama u pripremi svih natječaja i natječajne dokumentacije, posebno kod nabava većih vrijednosti
- Strogo poštivanje Zakona o javnoj nabavi te svih pravila i procedura

Rok: trajno

Nositelj: načelnik, zaposlenici JUO Općine i Povjerenik za etiku

8. GOSPODARSTVO

Upravljanje rizicima korupcije u gospodarstvu jedan je od važnih elemenata antikorupcijske strategije. Na temelju ocjene da je prevelika reguliranost gospodarskih aktivnosti samo racionalni izbor koji smanjuje troškove poslovanja upravo u prereguliranom okruženju, na nacionalnom nivou su poduzete mjere sukladne europskim standardima u smislu određene deregulacije sustava, a u korist slobode tržišnog natjecanja i zabrane zloupotrebe monopolskog položaja.

Mjere:

- Promocija društveno i socijalno odgovornog poslovanja Općine,
- Podržavanje svih mjera nadležnih tijela o smanjenju korupcije, te snalaženja slobode tržišnog natjecanja

Rok: trajno

Nositelj: načelnik, zaposlenici JUO Općine i Povjerenik za etiku

9. OBJAVA UGOVORA, DONACIJA I SPONZORSTAVA

U cilju jačanja integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu tijela javne vlasti te jačanja povjerenja u građana u iste, Općina će jednom godišnje objaviti tablicu ugovora zaključenih tijekom godine, osim onih čija je objava obveza sukladno Zakonu o javnoj nabavi („Narodne novine“ broj 120/16). Pored toga Općina će polugodišnje objavljivati i popis danih donacija i sponzorstava na svojoj internetskoj stranici.

Rok: trajno

Nositelj: načelnik, zaposlenici JUO Općine i Povjerenik za etiku

10. ŠIRENJE SVIJESTI O ŠTETNOSTI KORUPCIJE

Suzbijanje korupcije nije samo obveza određenih struka i određenih tijela, već je to društvena akcija najširih razmjera u koju se moraju uključiti i gradska tijela, zainteresirane organizacije, gospodarski subjekti i građani. Politička volja na planu suzbijanja korupcije pretvorit će se u reformu cjelokupnog društva s ciljem ostvarivanja vladavine prava, demokracije i slobodnog poduzetničkog gospodarstva samo u suradnji svih državnih čimbenika, te lokalne i regionalne samouprave.

Polazeći od ovih činjenica Općina se svojim mjerama uključuje u općedruštvene procese, stvarajući sustavni okvir za antikorupcijsko djelovanje.

Kako je za antikorupcijsko obrazovanje zaposlenika i građana od posebne važnosti širenje javne svijesti o opasnosti i štetnosti korupcije, potrebno je i u ovom području odrediti adekvatne mjere, sukladno institucionalnim i programskim okvirima te postignutom standardu antikorupcijskih mjera u Općini.

Mjere:

- Poticanje razvoja udruga civilnog društva koji se bave ovim pitanjima, sufinanciranjem njihovih programa, sukladno mogućnostima Općine.

Rok: trajno.

Nositelj: načelnik, zaposlenici JUO Općine i Povjerenik za etiku.

VI. ZAKLJUČAK

Mjere utvrđene ovim Antikorupcijskim Akcijskim planom podložne su stalnom vrednovanju, ispitivanju, izmjenama i dopunama. Povjerenik za etiku će najmanje jednom godišnje izvještavati općinskog načelnika o svom radu, provođenju mjera te potrebi izmjena i dopuna Antikorupcijskog Akcijskog plana. Općina će inicirati ovakve ili slične aktivnosti i u drugim jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave u Republici Hrvatskoj, s ciljem stvaranja najšireg kruga antikorupcijskog djelovanja.

VII.

Ovaj Akcijski plan objavit će se na internetskoj stranici i oglasnoj ploči Općine, a stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Općine. S ovim Planom upoznat će se svi zaposlenici Općine, a javnost objavom na službenoj internetskoj stranici Općine Stankovci.

KLASA: 022-05/22-01/182

URBROJ: 2198/30-22-1

Stankovci, 2. lipnja 2022. godine

OPĆINSKI NAČELNIK OPĆINE STANKOVCI

Željko Perica

Ovaj Akcijski plan donesen je 26.2022, objavljen je na oglasnoj ploči Općine Stankovci dana 2.6.2022, a primjenjuje se od 5.6.2022.

JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL OPĆINE STANKOVCI